

Syrien: ”Om det är kaos som leder till Bachars fall, kommer det att innebära kaos efteråt också”

Benjamin Barthe intervjuar avhoppade syriska generalen Manaf Tlass i *Le Monde* 26 januari.

Manaf Tlass, länge en av de närmaste kring Syriens president men som valde att hoppa av, anser att oppositionen gör fel om den tror på ”total seger”.

Hans brytning i juli förra året med den syriska regimen väckte stor uppmärksamhet. Den 49-åriga generalen Manaf Tlass ledde en elitstyrka inom den syriska armén. Efter att ha satt sig upp mot repressionen hamnade han i onåd hos ledningen. Han stod tidigare den syriska presidenten mycket nära men efter sitt avhopp har han valt att hålla låg profil, vilket lett till spekulationer bland vissa kretsar inom oppositionen om vad hans avhopp egentligen handlade om. Samtidigt som den viktigaste delen av den syriska oppositionen, Coalition nationale syrienne (Nationella syriska koalitionen) samlas i Paris den 28 januari har Tlass valt att för *Le Monde* berätta om hur han ser på landets framtid.

Den syriska revolutionen har pågått i snart två år och det finns fortfarande varken vinnare eller förlorare. Vad kan man vänta sig nu?

Det finns fyra tänkbara scenarion, två dåliga och två bra. Det första dåliga scenariot innebär att kaoset breder ut sig, att rebellerna tar sig in i Damaskus efter månadslånga och förödande strider, där det slutar med att Bachar al-Assad dödas. Detta kommer att leda till att hämndkänslor tar över och att personer som är närstående regimen eller tillhör olika minoriteter kommer att fly utomlands, medan det som återstår av staten försvinner i ruinerna av Damaskus. Det andra dåliga scenariot innebär att det rådande läget består med en konfrontation som handlar om ett nollsummespel med varken vinnare eller förlorare. Det handlar om ett scenario som kan vara i årtal och där Syrien långsamt går under.

Och vilka är bra scenarion då?

Det första består i att Bachar, efter internationella påtryckningar, går med på en verklig förändring, som skulle innebära att han lämnar makten. Dessvärre verkar detta inte längre möjligt. Alternativet, det fjärde scenariot som jag och en del andra arbetar för, består i att samla de moderata från olika läger – från oppositionen inne i landet och utanför, från den fria armén till regimen – bakom en nationell plan, som verkligen skulle inkludera alla parter.

Vad menar du med ”moderata inom regimen”?

De som det går att ha att göra med, som inte har blod på sina händer. I Syrien är det ju så att en minister inte nödvändigtvis har någon makt. Och det går inte hoppa av om man inte kan skydda sina familjemedlemmar och komma undan regimen övervakningssystem.

Dessutom är det så att rätt många kristna och alawiter varken stöder regimen eller upproret och oroar sig för den växande styrkan hos islamistiska extremister. I stället för att tala om för dem att de får vänta till efter Bachars fall måste de omedelbart integreras i revolutionens strukturer, i synnerhet inom FSA (Fria syriska armén, förkortas SLA på franska).

Nationella syriska koalitionen och även Muslimska brödrskapet, en av de viktigaste beståndsdelarna där, säger att de vill ha ett civilt samhälle, dvs varken militärt eller religiöst ...

Det räcker inte med vackra uttalanden, det behövs garantier. Alawiterna kommer inte att ansluta sig förrän de har garantier från den andra sidan. Titta bara på ledarna för olika regionala råd inom FSA; varenda en är sunnit. Det stärker alawiternas ställning inom den reguljära armén. På samma sätt måste personalen inom statsapparaten avskiljas från regimen satellitbana för att slå vakt om våra institutioner. Det viktiga är inte vad som händer efteråt utan innan. För det kommer att vara just det som händer innan som avgör hur ”efteråt” kommer att se ut.

Bachar säger hela tiden ”om jag faller kommer Syrien att falla med mig”. Allt går ut på att förhindra att så blir fallet. I 2 000 år har olika samfund i vårt land levat i gott samförstånd och det våld som pågår nu handlar mer om tillfälliga reaktioner på olika saker än på något kulturellt särskiljande. Men ju längre våldet pågår desto mer ökar risken för våldsamheter mellan olika samhällsgrupper. Om vi inte anstränger oss för att hitta en utväg från det kommer allt att gå på tok.

Vilken roll kan det internationella samfundet spela där?

Det måste omedelbart anta ett program för att skydda Syrien. Jag är motståndare till alla former av utländskt ingripande, om det så skulle röra sig om en flygförbudszon, för man får inte beröva folket segern. Jag är för leveranser av markbaserade missiler till upproret men på villkor att FSA omorganiseras utan något revanschbegär.

De missilerna skulle fungera i avskräckande syfte och inte för att sprida förstörelse. När regimen förstått att ledande personer både bland alawiter och de kristna anslutit sig till FSA och att det internationella samfundet har en plan som går ut på att skydda Syriens integritet, då kommer regimen också att falla eller gå med på en övergångsform värd namnet.

Vid sitt senaste framträdande, den 6 januari, uppvisade Bachar al-Assad en oerhörd självsäkerhet. Vad är din förklaring till det?

Bachar lever i en bubbla, omgiven av sina anhängare och sina ryska och iranska allierade. För ett och ett halvt år sen, då 250 000 protesterade på gatorna i Hama, sade hans rådgivare att det bara handlade om 5 000 demonstranter. Och han trodde dem. Bachar kommer att falla, det är jag övertygad om. Historien vill det och läget ute i terrängen pekar i den riktningen också. När kommer detta att ske? Jag kan inte sja. Allt beror på hur scenariot utformas. Problemet för närvarande är att en stor del av oppositionen tänker i termer av total och förödmjukande seger. Så länge det är så kommer inga framsteg att ske. Om Syrien ska räddas måste alla gå med på att ge vika lite. Både revolutionen och regimen måste göra sig av med sina extrema sidor.

Går det att förändra FSA från Paris? Varför ger du dig inte ut i striderna?

I Paris kan jag slå vakt om handlings- och rörelsefrihet. Jag vill inte bli beroende av Turkiet, Jordanien eller någon annan. Dessutom, som officer, har jag verkligen ingen talan över FSA, som till 80 procent består av civila. Däremot fortsätter jag att ha kontakter med rätt många avhoppade officerare, som jag har förtroendefulla och respektfulla relationer med.

Siktar du på någon speciell roll i Syrien efter Assad?

Jag har inga ambitioner för egen del. Jag försöker bara mildra lidandet. Vad skulle mitt avhopp ha tjänat till om jag inte försökte vara till nytta?

Översättning: Björn Erik Rosin